

Temat : Rozbicie dzielnicowe.

Z poprzedniej lekcji wiemy że po śmierci księcia Bolesława Krzywoustego w roku **1138** jego synowie objęli władzę w **dzielnicach** - częściach Polski zapisanych w testamencie przez **Ojca** , przy czym młodszy winni być wierni i posłuszni najstarszemu z synów Bolesława Krzywoustego- **Władysławowi** zwanego **Wygnańcem**. Jako najstarszy z Piastów został pierwszym **seniorem**.

Korzystając z tekstu podręcznika str 192-197 , map w podręczniku str 194-195 , ilustracji w tekście , poniższej notatki dowiesz się jakie były skutki rozbicia dzielnicowego naszego kraju trwającego około **200 lat**.

W testamencie czyli statucie Bolesław Krzywousty zapisał :

Najstarszy syn **Władysław** otrzymuje jako **senior dzielnicę senioralną** którą była **ziemia krakowska z Krakowem** , oraz władzę nad Pomorzem Gdańskim i Zachodnim. Dzielnicę senioralną po śmierci seniora –**nie dziedziczyły dzieci seniora lecz najstarszy książę z rodziny Piastów**.

Książę Władysław otrzymał też **Śląsk**- który po śmierci Ojca dziedziczyły jego dzieci.

Książę **Bolesław zwany Kędzierzawym** otrzymał **Mazowsze**.

Mieszko zwany Starym otrzymał **Wielkopolskę**.

Henryk zwany Sandomierskim otrzymał **Ziemie Sandomierską**.

Najmłodszy syn **Kazimierz zwany Sprawiedliwym** nie otrzymał żadnej dzielnicy lecz z mamą **Salomeą zamieszkał przyznanej matce Ziemi Łęczyńskiej**.

Po śmierci księcia **Bolesława Krzywoustego** w roku **1138** zapisy testamentu zaczęły obowiązywać w Polsce.

Proszę o dokładne zapoznanie się z mapkami na str 194 – Polska po roku 1138 i na str 195 – ziemie polskie w XIII wieku , pod mapkami są opisy zwane legendami map oraz dla utrwalenia odpowiedzieć ustnie na pytanie 1,2 str 195.

Zapisy testamentu miały zapobiec wojną bratobójczą o władzę pomiędzy synami księcia Bolesława Krzywoustego – jednak nie zapobiegły.

Najstarszy syn **Władysław** który był seniorem chciał **pozbawić władzy w**

dzielnicach swoich młodszych braci aby samodzielnie rządzić w Polsce. Plan się nie udał – poniósł klęskę- musiał uciekać z kraju- otrzymał przydomek **Wygnaniec**.

W roku 1177 najmłodszy synów Bolesława Krzywoustego Kazimierz zwany Sprawiedliwym objął władzę w stolicy w dzielnicy senioralnej - Krakowie , chociaż żyli jego starsi bracia – **było to złamanie senioratu**.

Na początku XIII wieku władzę w Krakowie objął syn Kazimierza Sprawiedliwego **Leszek Biały**- który chciał zakończenia sporu pomiędzy Piastami. W roku **1227** zaprosił księżęta z rodziny Piastów do miejscowości **Gąsawa**- gdzie został zamordowany- i wówczas Polska stała się zbiorem samodzielnych słabych księstw – co wykorzystywali wrogowie naszego narodu napadając na ziemie polskie- niszcząc grody i wioski , a ludność uprowadzając w niewolę.

Jednym z takich ludów wrogich ziemiom polskim byli pogańscy **Prusowie** sąsiadującymi z **Mazowszem** którym władał księżę **Konrad Mazowiecki**. **Księżę Konrad Mazowiecki** nie mógł poradzić sobie z najezdami Prusów dlatego też w roku **1226 roku sprowadził Krzyżaków do Polski , aby pomogli w walce z Prusami** – pozwolił im zamieszkać na ziemi chełmińskiej. Decyzja ta była dla Polaków katastrofalna ponieważ po pokonaniu Prusów – Krzyżacy na ich ziemiach utworzyli potężne państwo ze **stolicą w Malborku** i usiłowali zniszczyć nasz kraj.

Kiedy Polska była podzielona na słabe księstwa na nasze ziemie najechali okrutni azjatyccy Mongołowie zwani Tatarami paląc i rabując Sandomierz , Lublin i Kraków był to **rok 1241**

W tym samym **1241 roku księżę piastowski Henryk Pobożny** władający ziemiami śląskimi stoczył bitwę z Mongołami **pod Legnicą** – przegrał , zginął, ale wkrótce Mongołowie opuścili ziemie polskie.

Polska tym czasie utraciła Pomorze Zachodnie i Gdańskie. Księżęta piastowscy niebyli w stanie zapewnić bezpieczeństwa ludności.

Mimo walk bratobójczych , najazdów wrogów w XIII wieku na ziemiach polskich na ziemiach nie objętych walkami **zakładano liczne miasta i wsie**. Sprowadzano osadników z Niemiec , w rolnictwie **stosowano trójpolówkę**.

Proszę ze zrozumieniem przeczytać powyższą notatkę aby poznać przebieg i skutki rozbitcia dzielnicowego.

Dla zainteresowanych- str 197 ćw 5. proszę przesłać na adres szkoły .